

โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลห้วยยาง อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

เรื่องเดิม

เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้พระราชทานพระราชดำริ ให้พิจารณาวางโครงการจัดหาสนับสนุนโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาทดลองงานพัฒนาการเกษตรด้านต่าง ๆ ตามความเหมาะสมสำหรับเป็นตัวอย่างให้ราษฎรนำไปปฏิบัติในพื้นที่ของตนเองต่อไป และได้พระราชทานพระราชดำริให้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ เป็นศูนย์ให้บริการในด้านเทคนิคและวิชาการที่ครบวงจร เพื่อให้ราษฎรเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงาน

ดำเนินการศึกษา ทดลอง วิจัย การพัฒนาในด้านต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับภูมิสังคมของภาคตะวันออกเฉียงเหนืออย่างต่อเนื่อง โดยนำผลสำเร็จดังกล่าวมาสาธิตและขยายผล ให้กับเกษตรกรและประชาชนทั่วไป ซึ่งปีงบประมาณ ๒๕๖๒ มีผลการดำเนินงานในภาพรวม ดังนี้

๑. พิพิธภัณฑธรรมชาติที่มีชีวิต

จัดทำพื้นที่แห่งการเรียนรู้และการพัฒนาในมิติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม และการประกอบอาชีพของราษฎรในท้องถิ่น ในลักษณะที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ประชาชนสามารถเข้ามาศึกษาดูงานในกิจกรรมด้านต่าง ๆ ที่มีความหลากหลาย ประกอบด้วย

๑.๑ ด้านวิชาการ ดำเนินการศึกษา ทดลอง วิจัย จำนวน ๑ เรื่อง ได้แก่

๑.๑.๑ การเปรียบเทียบสมรรถนะการเจริญเติบโต และลักษณะซากของโคลูกผสมภูพานชาโรเลส์และโคลูกผสมภูพานโคพันธุ์โฮลสไตน์ฟรีเซียน (๒๕๖๒-๒๕๖๓) โดยดำเนินการ ดังนี้

๑.) เปรียบเทียบอัตราการเจริญเติบโต โคลูกผสมภูพานชาโรเลส์กับโคลูกผสมภูพานไทยฟรีเซียน ที่เกิดจากการผสมเทียมด้วยน้ำเชื้อพ่อโคเนื้อภูพานจากพ่อพันธุ์ หมายเลข PP๑๕๓

๒.) เปรียบเทียบคุณภาพซากของโคเนื้อลูกผสมภูพานชาโรเลส์กับโคลูกผสมภูพานไทยฟรีเซียน ที่เกิดจากการผสมเทียมด้วยน้ำเชื้อพ่อโคเนื้อภูพานจากพ่อพันธุ์ หมายเลข PP๑๕๓

ทั้งนี้ ผลจากการศึกษาดังกล่าวจะถูกนำไปต่อยอดและถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่ประชาชนต่อไป

คัดเลือกโคเนื้อลูกผสมภูพานชาโรเลส์ (PPxCH)

ชั่งน้ำหนักโคทดลองทุก ๆ ๑ เดือน

๑.๒ ด้านสิ่งแวดล้อม บำรุงแปลงสาธิตด้านป่าไม้พื้นที่ ๒๓๐ ไร่ สสำรวจและบำรุงรักษาพื้นที่ป่าโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ลาดตระเวนป้องกันรักษาพื้นที่ป่าไม้รอบศูนย์ฯ ส่งเสริมประสิทธิภาพการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และส่งเสริมการปลูกป่า ควบคู่ไปกับการจัดโครงการฝึกอบรมหลักสูตรต่าง ๆ เช่น หลักสูตรเยาวชนเพื่อการพิทักษ์ป่าไม้ หลักสูตรเทคนิคการเพาะชำกล้าไม้ หลักสูตรชุมชนเข้มแข็งทรัพยากรยั่งยืน เพื่อให้เยาวชนและประชาชนทั่วไปเกิดความตระหนักถึงประโยชน์ของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

ส่งเสริมการปลูกป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง และสนับสนุนกล้าไม้ จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ กล้า

บำรุงรักษาเส้นทางศึกษาธรรมชาติ และป้ายสื่อความหมาย สำหรับการศึกษาดูงาน

๑.๓ ด้านอาชีพ สาธิตตัวอย่างความสำเร็จด้านการเกษตรที่มีความหลากหลาย และครบวงจร ตั้งแต่การปรับปรุงบำรุงดิน การปลูกพืช การทำปุ๋ยใช้เอง การเลี้ยงสัตว์ การผลิตอาหารสัตว์ ในแปลง ไปจนถึงการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร เพื่อเพิ่มทางเลือกในการประกอบอาชีพที่หลากหลาย

คณะศึกษาดูงานแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ เรียนรู้หลักการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ

สาธิตการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ โดยการทำฝายผสมผสาน และฝายชะลอน้ำ

สาธิตการทำปุ๋ยอินทรีย์ เพื่อปรับปรุงบำรุงดิน

สาธิตการเพาะขยายพันธุ์ปลา

สาธิตการเพาะเห็ดอย่างง่าย

สาธิตการขยายพันธุ์ ตอนกิ่ง ตัดตา

๒. ระบบบริการแบบเบ็ดเสร็จที่จุดเดียว

ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่สอดคล้องและต่อเนื่องจากกิจกรรมสาธิตในรูปแบบของการให้คำปรึกษา การจัดฝึกอบรม และการขยายผล เกษตรกรสามารถรับบริการได้อย่างครบวงจรตั้งแต่การปลูก การดูแล การเก็บเกี่ยว การแปรรูป ซึ่งในปีงบประมาณ ๒๕๖๒ มีผู้เข้ารับการฝึกอบรม รวม ๑,๕๐๐ คน โดยหลักสูตรที่ได้รับความนิยมมากที่สุดได้แก่ หลักสูตรการเกษตรแบบผสมผสาน และหลักสูตรการเลี้ยงสัตว์น้ำขั้นพื้นฐาน รวมถึงผู้ที่เข้ามาศึกษาดูงานและอบรมความรู้ระยะสั้น จำนวน ๗๖,๓๗๗ คน

อบรมเยาวชนเสริมความรู้เรื่อง
การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด

อบรมการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนว
พระราชดำริ

อบรมการผลิตฝ้าย้อมคราม

อบรมการทอผ้าไหมย้อมคราม

อบรมการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าวฮาง

อบรมหลักการปลูกข้าวที่เหมาะสมกับพื้นที่

๓. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

ดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับพระราชดำริด้านการพัฒนาและการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การจัดนิทรรศการเนื่องในโอกาสต่าง ๆ การจัดตารางสำหรับการศึกษาดูงานในศูนย์ศึกษาฯ การจัดอบรมเยาวชน ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อวิทยุกระจายเสียง ๙๐๙ สกลนคร และระบบวิทยุออนไลน์ ซึ่งในปีงบประมาณ ๒๕๖๒ มีผู้สนใจเข้ามาศึกษาดูงาน รวม ๗๖,๓๗๗ คน

วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจยังศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๒ นายพลการ สุวรรณรัฐ องคมนตรี ประธานกรรมการบริหารโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ ร่วมประชุมกับคณะอนุกรรมการดำเนินงานโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ

